

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ЗАВЪРШВАНЕ НА
ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН
„БАКАЛАВЪР“
СПЕЦИАЛНОСТ „СТАТИСТИКА“

11 септември 2014 г.

Задача 1. Спрямо ортонормиран базис на евклидовото пространство $\mathbb{R}^3$, линейният оператор $\varphi : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ има матрица

$$A = \begin{pmatrix} 1 & p & 0 \\ p & 0 & 2 \\ 0 & 2 & -1 \end{pmatrix} \in M_{3 \times 3}(\mathbb{R}),$$

зависеща от реален параметър p . Да се пресметнат стойностите на реалния параметър p , за които характеристичният полином $f_\varphi(x)$ на φ изпълнява равенството $f_\varphi(2) = 10$. За получените стойности на p да се намери ортонормиран базис e_1, e_2, e_3 на $\mathbb{R}^3$, в който матрицата D на φ е диагонална, както и тази диагонална матрица D .

Задача 2. Дадена е редица от независими опити с два изхода: успех и неуспех. Вероятността за успех е $p \in (0, 1)$. Опитите се провеждат до първа поява на успех. Случайната величина X е равна на броя на проведените опити. Да се намери:

- а) Разпределението на случайната величина X .
- б) Пораждащата функция на X .
- в) Математическото очакване и дисперсията на X .
- г) За $k \geq 0$, да се намери $P(X > k)$.

Време за работа 3 часа.

Изпитната комисия ви пожелава успешна работа!